

спрямованість, наполегливість, мобільність, оперативність, енергійність, рішучість і діловитість при вирішенні ситуацій та організації навчально-виховного процесу, схильність вести за собою, брати відповідальність за свої рішення, готовність до ризику, виявлення незалежності та критичності суджень, сміливість уяви й думки при вирішенні нестандартних ситуацій, виборі альтернативних рішень; виявлення спроможності творчо й самостійно здійснювати дії за нових умов, здатність до співпраці, демократичного стилю взаємодії зі суб'єктами педагогічного процесу [4].

Отже, зазначені якості зумовлюють формування інноваційного стилю професійної діяльності, виявляючи її творчий характер, особливий стиль розумової діяльності педагога, пов'язаний з новизною й значимістю її результатів, викликаючи складний синтез усіх психічних сфер (пізнавальної, емоційної, вольової й мотиваційної) особистості вчителя. Саме такий вчитель буде готовий до створення інклюзивного освітнього простору початкової школи у парадигмі «Нової української школи».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Васильєва М.П. Теорія педагогічної деонтології. Харків :Нове слово, 2003. 216 с.
2. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи : монографія. Київ: Самміт-Книга, 2009. 272 с.
3. Пономарьова Г. Ф. До питання формування творчої особистості вчителя в процесі професійно-педагогічної діяльності. *Наук. зап. кафедри педагогіки ХНУ ім. Каразіна*. Харків, 2007. Вип.17. С. 299-305.
4. Сіваєва Н. П. Інноваційні технології удосконалення професійної компетентності майбутніх учителів засобами позакласної роботи. *Освітні інноваційні технології у процесі викладання навчальних дисциплін : зб. наук.-метод. пр.* Житомир, 2004. С. 167-171.
5. Концепція «Нова школа. Простір освітніх можливостей». URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/Anonces/2016/nova_shkola_proekt.pdf (дата звернення: 18.02.2021).

Лебедик Л.В.,

докторка педагогічних наук,

доцентка кафедри спеціальної освіти і соціальної роботи

Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ЗАСТОСУВАННЯ ОСВІТЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Підготовка майбутніх фахівців із соціальної роботи має будуватися на основі принципів і методів освітнього менеджменту, закладених у теоретико-методологічних працях Ю. Бабанського, С. Гончаренка, І. Зязюна, В. Кременя, І. Лернера та ін.; працях з дидактики професійної освіти Р. Гуревича, О. Гури, Л. Кравченко [1; 3], Н. Ничкало, В. Стрельнікова [4–6], Л. Хомич та ін.

Виокремимо принципи, функції і методи менеджменту системи підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи. Важливими принципами

менеджменту системи підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи є:

– принцип формулювання мети, який є основою планування, організації, контролю, тобто основою змісту всієї діяльності фахівця із соціальної роботи як менеджера будь-якого рівня управління;

– принцип цілеспрямованості, що втілює вимоги до мети з урахуванням її реальності, оптимальності, перспективності й соціальної значимості [2];

– принцип кооперації, який відображає важливі вимоги до управлінської діяльності майбутніх фахівців із соціальної роботи з опорою на колективний розум і колективну творчість [5];

– принцип функціонального підходу, який є умовою постійного розвитку, удосконалення діяльності майбутніх фахівців із соціальної роботи на основі постійного уточнення і конкретизації запитів клієнтів);

– принцип комплексності, поєднання цільового, функціонального управління і лінійного керівництва, який означає, що системне управління неможливе поза комплексом науково обґрунтованих суб'єкт-суб'єктних управлінських впливів, тобто принцип комплексності складає його управління;

– принцип самовдосконалення, який здійснюється на основі досягнення теорії і передової практики менеджменту [1; 2; 3; 6].

Функціями освітнього менеджменту системи підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи, які мають використовуватися, є: а) планування, яке є основною функцією менеджменту і полягає у визначенні мети і напряму діяльності означеної системи; б) прийняття управлінського рішення, що є основною проблемою менеджменту у змінному середовищі; в) укомплектування штату науково-педагогічних працівників, оскільки менеджмент передбачає інвестування у розвиток колективу; г) ефективна комунікація означає, що керівники мають інформувати співробітників про мету і наміри діяльності; д) стимулювання, здебільшого нагородження співробітників за знаходження нових способів ефективної роботи на основі довгострокової програми; е) керівництво, коли менеджери пристосовують свій стиль до вимог ситуації, вони стають визнаними «лідерами»; є) контроль здійснюється через порівняння бажаних результатів з досягнутими, потім застосовуються необхідні корегувальні дії [2].

Означені функції в комплексі відображають хід і послідовність управлінських дій у освітньому менеджменті системи підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи, їх завершений цикл [1].

Основні методи освітнього менеджменту у підготовці майбутніх фахівців із соціальної роботи поділяються: за об'єктами менеджменту (державні, регіональні, місцеві); за суб'єктами менеджменту (адміністративні, господарські); за метою (стратегічні, тактичні, оперативні); за часом (перспективні, довготермінові, поточні); за стилем менеджменту (авторитарні, демократичні, ліберальні). Застосування означених методів сприяє формуванню у майбутніх фахівців із соціальної роботи добросовісного ставлення до праці, формування відповідальності за доручену справу і почуття обов'язку, розвитку соціальної, соціально-педагогічної, громадської

активності тощо.

Таким чином, основною метою підготовки майбутнього фахівця із соціальної роботи є його підготовка як науковця і менеджера, конкурентного на ринку праці, компетентного і відповідального, здатного до соціальної та соціально-педагогічної роботи на рівні світових стандартів, готового до постійного професіонального росту, соціальної і професіональної мобільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кравченко Л. М. Освітній менеджмент і формування загальної культури педагога. *Педагогічні науки*: Зб. наук. праць. Вип. 3. Полтава, 2010. С. 53–64.
2. Лебедик Л. В. Менеджмент підготовки викладачів вищої школи. *Наукові записки* / Ред. кол.: В. В. Радул, С. П. Величко та ін. Вип. 141. Ч. II. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2015. С. 124–126.
3. Лебедик Л., Кравченко Л. Розвиток професійної культури викладачів економіки в умовах магістратури. *Українська професійна освіта*. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2018. №4. С. 46–53. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/12383/1/Lebedyk.pdf>
4. Стрельніков В. Ю. Критерії якості підготовки фахівців у закладах освіти. *Використання технологій менеджменту якості в управлінні закладами освіти* : зб. матер. II регіональної наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, Україна, 20 листоп. 2018 року). / укладачі : Брик Р. С., Дідух Т. Г. Тернопіль : ТОКШПО, 2019. С. 73–79.
5. Стрельніков В. Ю. Професійний розвиток майбутнього фахівця як складник його соціальної діяльності у контексті сучасної соціокультурної ситуації. *Соціально-педагогічна діяльність в умовах трансформації суспільства: теоретичні та прикладні проблеми* : монографія / С. П. Архипова, Т. М. Десятов, І. І. Кругляк та ін. ; за заг. ред. С. П. Архипової. Черкаси : Вид. ФОП Гордієнко Є. І., 2014. С. 19–46.
6. Стрельніков В. Ю. Розвиток управлінської культури майбутніх менеджерів в умовах магістратури. *Імідж сучасного педагога*. 2018. № 5 (182). С. 21–24.

Лісіна Л.О.,

докторка педагогічних наук, професорка,
завідувачка кафедри педагогіки

Бердянського державного педагогічного університету

ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Трансформація освіти, яка відбувається на сучасному етапі розвитку суспільства, свідчить про необхідність такого «перетворення», яке, принципово переглядаючи розуміння змісту освіти, відповідає новому розумінню «педагогічного простору», відповідному логіці культури. На зміну освіти, що редукує дисциплінарність науки в навчальні дисципліни, або замкненій на «трансляції досвіду», приходять розуміння освіти як простору розгортання сутнісних сил людини - людини, яка свідомо пізнає і перетворює світ, що і становить справжній зміст освіти як соціокультурного феномену. Тому найважливішим завданням